

ÚSTŘEDNÍ KONTROLNÍ A ZKUŠEBNÍ ÚSTAV ZEMĚDĚLSKÝ
ISO 9001: 2008

Přehled vegetačních zkoušek, kontrola pravosti a čistoty odrůdy jako součást semenářské kontroly

Ing. Jiří Hakauf

Přerov nad Labem, 20. 6. 2017

Pojmy

- Odrůda
 - soubor rostlin nejnižšího stupně botanického třídění, vymezený projevem znaků odlišných od každého jiného souboru rostlin projevem nejméně jednoho z těchto znaků – odlišnost
 - uniformní – dostatečně jednotná v projevu v projevu znaků
 - stálá – projevy znaků zůstávají beze změny po opakovaném množení
- Pravost druhu a odrůdy
 - identita, záruka uvedeného druhu a odrůdy
- Čistota druhu a odrůdy
 - zastoupení jiných druhů v daném druhu
 - zastoupení jiných odrůd, odchylných typů v dané odrůdě

Kontrola rozmnožovacího materiálu v oběhu

- Splnění požadavků na osivo (základních znaků kvality osiva) daných právním předpisem
 - pravost
 - vegetační zkouška
 - laboratorní zkoušky
 - čistota
 - vegetační zkouška
 - laboratorní zkoušky
 - fyzikální vlastnosti (analytická čistota, klíčivost, vlhkost, zdravotní stav, ...)
 - laboratorní zkoušky
 - vegetační zkoušky (vizuální hodnocení zdravotního stavu,...)

Účel vegetační zkoušky

- Posouzení vlastností RM ve znacích, které jsou jinými metodami
 - obtížně stanovitelné
 - málo průkazné
 - příliš nákladné
- Kontrola
 - druhové a odrůdové čistoty a pravosti
 - procenta hybridnosti
 - procenta výskytu plevelných řep
 - zdravotní stav
 - zda během množitelského procesu nedochází ke změnám znaků odrůd

Princip vegetační zkoušky

- Posouzení
 - pravosti druhu a odrůdy
 - vizuální porovnání
 - popis odrůdy
 - úrovně čistoty druhu a odrůdy
 - Rostliny neodpovídající popisu odrůdy (odchylné typy)

Typy vegetačních zkoušek

- VZ podle schémat OECD
 - vstupní VZ
 - výstupní VZ
- součást certifikace osiva pro mezinárodní trh
- potvrzení odrůdové pravosti a čistoty osiva

Typy vegetačních zkoušek

- Následná kontrola
 - ŠM uváděný do oběhu
 - kontrola výroby a uvádění RM do oběhu
 - kontrola SO zelenin
 - kontrola partií dovezených ze třetích zemí
 - kontrola pověřených osob
 - kontrola úředně nezapsaných odrůd
 - reklamace, pochybnost o pravosti nebo čistotě odrůdy
 - kontrola AV

Typy vegetačních zkoušek

- Kontrola procenta hybridnosti
 - forma následné kontroly (typ kvetení, tvar listu, plodu, výskyt rodičovských komponentů, ...)
- Následná kontrola sadby brambor
 - sadba v uznávacím řízení (RMP, ZRM)
 - nové odr. zařazené v registračním řízení, pokud jsou přihlášeny do množení
 - revizní vzorky
 - dovoz a vývoz
- Stanovení procenta výskytu plevelných řep v osivu cukrovky a krmné řepy
 - Komisionální hodnocení znaků pro plevelné řepy u každé kvetoucí rostliny (ranost, výskyt antokyanu na stonku, počet cévních svazků, ...)

Hodnocení vegetačních zkoušek

- Každá parcela se hodnotí jednotlivě podle úředního popisu odrůdy
- V průběhu vegetace – opakovaná hodnocení v optimální růstové fázi (dle směrnice UPOV, CPVO)
 - odchylné rostliny – viditelné označení,
detailní popis od úředního popisu odrůdy
 - hodnotí se pouze zřetelné odchylky a výrazně odchylné typy
 - nepočítají se změny vzniklé vlivem prostředí
- Jednotlivé vlastnosti zkušebních vzorků se porovnávají se standardním vzorkem
- Hodnocení odrůdové čistoty
 - Povolené hodnoty pro jednotlivé druhy
 - Vztaženo na teoretické počty rostlin na zkušebních parcelách

Význam vegetačních zkoušek v semenářské kontrole

- Kontrola odrůdové pravosti a čistoty rozmnožovacího materiálu uváděného do oběhu
 - Jediná mezinárodně uznávaná metoda
 - informace pro přehlížeatele množitelských porostů
- Kontrola vyrovnanosti jakosti partie pro zpracovatelský průmysl – ochrana odběratele
 - sladovnický ječmen
 - pekařské pšenice
 - odr. hrachu pro potravinářské účely
 - odr. brambor pro zpracování speciálních výrobků

Děkuji za pozornost

www.ukzuz.cz